

primei mișcări apoi cantilenei ce urmează cu pronunțata-i notă romantică.

Dirijorul a apărut concentrat și mediativ în *Adagio* următor, unde orchestra a răspuns cu promptitudine intențiilor sale afirmate cu sobrietate și noblețe, o noblețe și a tinutei de care nu s-a depărtat nici în următorul *Allegretto grazioso* a cărui alură de dans lent a fost redată cu toată gingășia și eleganța cerute; acel caracter bucolic, visător, s-a făcut permanent simțit.

Finalul a fost condus cu multă energie, cu evidențierea frumoaselor sale detalii cărora dirijorul i-a comunicat o juvenilă prospețime. Orchestra a răspuns cu grijă și eficiență.

Pe Isaac Karabtczewski, dirijor de competență și ținută aleasă îl așteptăm oricând cu simpatie în mijlocul nostru.

J. — V. P.

Radu Zvorișteanu

Publicul meloman care frecventează manifestările vieții muzicale bucureștene s-a obișnuit mai demult să-l găsească pe violonistul Radu Zvorișteanu așezat la pupitrul primului concert-maestru al Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, asigurând unitatea și disciplina compartimentului viorilor sau executând — după caz — solo-uri de o mare căldură a sunetului și puritate a intonației. Tot Radu Zvorișteanu a fost — într-o vreme — și animatorul Orchestrei de cameră fără dirijor a Radioteleviziunii, formație care a depus, sub îndrumarea sa, o activitate rodnică (incluzând și înregistrarea unui valoros disc cu *Simfonia nr. 45 în fa diez minor „Despărțirea”* de Haydn și *Simfonia nr. 29 în la minor KV 201* de Mozart), înainte de a se autodizolva spre regretul unanim. Cînd, în vara anului 1969, Ion Voicu pune bazele Orchestrei de cameră „București”, el i-a încredințat în mod firesc lui Radu Zvorișteanu funcția de concert-maestru, conținând pe experiența sa în acest domeniu și pe calitățile demonstrate cu prisosință în decursul anilor. În fine, Radu Zvorișteanu a putut fi ascultat, în repetate rînduri, ca prim-violonist al unui cvartet de coarde, care s-a impus atenției generale prin concerte publice și înregistrări.

Toate aceste activități nu au părut însă să-l satisfacă pe muzicianul, al cărui potențial artistic mai includea și alte disponibilități, nu neapărat legate de instrumentul care i-a adus atîtea succese. Colaborînd strîns, în calitate de concert-maestru, cu atîția dirijori care s-au perindat — în decursul anilor — la pupitrul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, dar mai ales simțind vocația pentru arta dirijorală, Radu Zvorișteanu a început să-și încerce forțele în acest domeniu în cadrul Conservatorului „Ciprian Porumbescu”, cu formația simfonică a studenților. Rezultatele nu au întîrziat să confirme calitățile sale de pedagog de orchestră. Un concert susținut cu cîteva luni în urmă a dovedit că Radu Zvorișteanu știe să minuiască bagheta cu aceeași abilitate ca și arcușul, că este în măsură să se afirme cu autoritate nu numai în fruntea unui compartiment de viori, ci a unei orchestre întregi *).

Impresia aceasta avea să fie întărită cu prilejul concertului din 14 martie, cînd Radu Zvorișteanu a apărut alături de colegii săi din Orchestra simfonică a Radioteleviziunii, dar nu la pupitrul concert-maestrului, ci la acela al dirijorului. Programul a cuprins lucrări de amplă desfășurare orchestrală, dîndu-i astfel prilejul să demonstreze capacitatea sa de a coordona o formație instrumentală apropiată

de efectivul ei maximal. Pentru început, *Simfonia nr. 9 în mi minor („Din lumea nouă”)* de Dvorak a beneficiat de o interpretare totodată dinamică și lirică, vîdînd că Radu Zvorișteanu posedă din plin simțul ritmului și al coloritului. Gestică sa este sobră, dar eficientă, reușind să evidențieze cu claritate arhitectonica lucrării, contrastele, generozitatea melodică. Orchestra l-a urmărit cu atenția încordată și a răspuns cu promptitudine indicațiilor sale, atît în momentele de *tutti*, cît și în excelențele solo-uri de corn englez, oboi, flaut, clarinet, corn (cu obiecția că, în afara primului cornist Ion Bădănoiu, ceilalți membri ai compartimentului cornilor n-au putut evita frecvente „accidente” de intonație, mai ales în partea I a Simfoniei). Tempii adoptați au fost în general corespunzători, poate doar cu excepția celui din *Largo*, întrucîtva trenant și de aceea nu îndeajuns de propice pentru a releva frumusețea și căldura cantilenelor.

Remarcabilă, sub toate aspectele, a fost interpretarea poemului simfonic *Pinii din Roma* de Respighi, în care Radu Zvorișteanu a știut să releve viziunea deopotrivă realistă și poetică a acestei evocări a peisajului roman de astăzi și de odinioară. Contururile amplei fresce sonore au fost realizate cu multă pregnanță, obținîndu-se în ansamblu aceea atmosferă specifică Cetății Eterne, despre care Stendhal spunea cîndva că este suficientă pentru a aduce fericirea.

Solista serii — în *Concertul pentru harpă și orchestră* de Paul Constantinescu — a fost tînăra Elena Ganțolea, membră a Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. Într-o lucrare concepută pentru a evidenția cele mai variate posibilități ale harpei — nu numai ca instrument de culoare, ci și ca personaj principal în expunerea și susținerea discursului muzical — Elena Ganțolea a făcut față cu multă abilitate considerabilelor dificultăți tehnice ale partiturii, dovedindu-se una dintre cele mai înzestrate harpiste din tînăra generație. Alături de orchestra dirijată cu autoritate de Radu Zvorișteanu, ea a reușit să pună în valoare calitățile certe ale acestui opus concertant, care relevă o dată mai mult măiestria lui Paul Constantinescu în adaptarea filonului folcloric la cele mai diverse forme ale muzicii simfonice.

E. F.

Muzică franceză

În Sala mică a Palatului a avut loc la 13 martie un interesant recital de muzică franceză — sonate pentru pian și vioară — susținut de Alexandru Demetriad și Mihai Constantinescu. În program: Leclair, *Sonata în do minor*, Lekeu, *Sonata în Sol major* și Fauré, *Sonata op. 13 în La major*. Ambii artiști, cu o foarte susținută activitate concertistică, din dorința de a-și diversifica manifestările, au prezentat publicului în ultimii ani recitale de sonate. Am ascultat astfel integrala sonatelor de Grieg, de Schumann iar de data aceasta programul a fost alcătuit din trei foarte reprezentative sonate de muzică franceză.

Jean-Marie Leclair (1697—1764) este un clasic, a cărui faimă a fost poate umbrită de personalitatea lui Rameau, marele său contemporan. Vaga intenție programatică (sonata poartă ca titlu „Le tombeau”) a fost tradusă de interpreți printr-o sobrietate stilistică, o anumită nigoare ce releva dorința de a-i imprima un caracter cît mai obiectiv.

Sonata de Lekeu ne-a amintit de avîntata versiune a lui George Enescu, care prețuia opera compozitorului francez, stîns din viață la vîrsta de 24 de ani, Guillaume Lekeu era un poet care frecventa salonul lui Mallarmé și își prepara doctoratul în litere. Afinități electivă au determinat poate pe

*) A se vedea cronica în revista „Muzica” nr. 3/1974.